

Semlerova rezidence se otevírá veřejnosti

19.9.2022 - | Krajský úřad Plzeňského kraje

Centrem pozornosti milovníků architektury a kulturních památek se stala Semlerova rezidence na Klatovské třídě v Plzni, jejíž slavnostní otevření se uskutečnilo 19. září 2022. Památkový objekt společně otevřeli ministr kultury Martin Baxa, hejtman Plzeňského kraje Rudolf Špoták, radní PK pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libor Picka, ředitel Západočeské galerie v Plzni Roman Musil a Petr Domanický, autor expozice Trojrozměrný příběh Adolfa Loose a Heinricha Kulky a prohlídkových tras. Plzeňský kraj objekt získal v roce 2012 a předal jej do správy Západočeské galerie v Plzni, která dům rekonstruovala a restaurovala ve třech etapách a nyní po téměř deseti letech náročných prací představila hotové dílo veřejnosti. Prohlídkové trasy v historickém bytovém interiéru budou zpřístupněny od 23. září 2022.

"Po kompletní rekonstrukci, do které Plzeňský kraj investoval 80 milionů korun a dalších 30 milionů jsme získali z evropských dotací, vzniknul unikátní bytový komplex 30. let minulého století. Po Vile Tugendhat a Müllerově vile v Praze tak máme třetí takovýto objekt v České republice," poznamenal radní Plzeňského kraje pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu Libor Picka, kterého trefně doplnil náměstek Josef Bernard: *"Jsem nadšený, protože v Plzni dnes vybuchla kulturní atomová bomba."*

Historie budovy a rodiny Semlerových

Historický bytový interiérod rodiny Oskara a Jany Semlerových, který byl v letech 1933–1934 vestavěn do původního bytového domu, patří k předním památkám moderní architektury ve střední Evropě. Vznikl na základě konceptu Adolfa Loose z roku 1932, který do podoby projektu rozpracoval Loosův žák a někdejší spolupracovník Heinrich Kulka. Velmi rozsáhlý byt nemá klasická podlaží; jeho jednotlivé prostory různých výšek se v šesti úrovních soustřeďují kolem centrální obytné haly. Toto řešení, tzv. Raumplan, navazuje na Loosovo pojetí Müllerovy vily v Praze a představuje určité symbolické završení architektonické činnosti v Plzni i Čechách vůbec. Rodina Semlerových byla nucena po okupaci v roce 1939 emigrovat do Austrálie, kde dodnes žije nejmladší ze tří synů Vilém (Will) Semler (98 let). Byt Semlerových pak sloužil různým účelům a režimům, mimo jiné jako kanceláře, učebny a malé byty.

Rekonstrukce a restaurování objektu ve třech etapách

Západočeská galerie v Plzni spravuje Semlerovu rezidenci od roku 2012. Ihned po převzetí objektu do správy začaly práce na přípravě plánů rekonstrukce a restaurování celého objektu, které byly rozděleny do tří etap. První fáze oprav začala již v roce 2013, kdy byla provedena revize střech a izolace podkroví a suterénu a vybouráno bylo také několik novodobých konstrukcí. V rámci 2. fáze byly v roce 2015 provedeny opravy plochých střech a byly rekonstruovány přípojky a vnitřní rozvody. Součástí prací bylo restaurování nejvíce poškozených prostor včetně vstupního vestibulu, šatny a zimní zahrady v historickém bytovém interiéru. Po těchto opravách byla rezidence částečně zpřístupněna veřejnosti v letech 2015–2018 v rámci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015.

V období 2019–2021 se realizovala rozhodující etapa rekonstrukce a restaurování. V jejím rámci došlo ke stavební opravě takřka celého objektu, interiéru i exteriéru včetně fasády a garáží. Byla zrestaurována většina dochovaného vybavení historického bytu, ale také bylo obnoveno mnoho detailů, které se v originále nezachovaly. Restaurátoři provedli například složitou opravu makasarové podlahy velké obytné haly, prostoru kuchyně a přípravný, pokojů manželů Semlerových,

dětských pokojů, horní haly ad. Nejnáročnější byla oprava osmibokého prostoru jídelny, která byla nejvíce poškozena. Restaurátor musel kompletně rozebrat silně narušené mahagonové obklady, srovnat deformované desky, každou zrestaurovat a osadit na původní místo.

Finančně se na rekonstrukci a restaurování rezidence podílely Plzeňský kraj a Evropská unie prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Celkové náklady, které byly vynaloženy na stavební práce, restaurování, architektonickou studii, projektovou dokumentaci, archeologický průzkum, geodetické zaměření, vnitřní vybavení a další položky, čítají 110 miliónů korun.

Expozice Trojrozměrný příběh Adolfa Loose a Heinricha Kulky a prohlídkové trasy

Autorem expozic a prohlídkových tras je architekt Petr Domanický, kurátor podsbírky architektury ZČG. Jeho záměrem bylo nejen představit bytový interiér jako unikátní architektonickou památku 30. let 20. století, ale také vyzdvihnout příběh rodiny Semlerových. Velmi pečlivě bádá v dochovaných plánech a dobových fotografiích z českých i zahraničních archivů; kromě toho měl také vzácnou možnost konzultovat uspořádání a život v domě přímo s Vilémem (Willem) Semlerem, nejmladším ze synů Oskara a Jany Semlerových, který si vzpomněl na mnoho detailů z jejich sídla. Díky pečlivé práci architekta Domanického tak získala podstatná část interiéru původní podobu.

Prohlídkové trasy

Základní prohlídková trasa s výkladem průvodce trvá zhruba 75 minut a zahrnuje prostorově nejzajímavější část historického bytu, v jejímž rámci má návštěvník možnost projít až 15 místností. V historickém interiéru jsou umístěny dva architektonické modely a fotoalba s dobovými snímky rodiny a domu.

Rozšířený okruh o délce 110 minut zahrnuje nad rámec základního okruhu promítání pořadu Trojrozměrný život Adolfa Loose a případně na přání i promítání staršího pořadu Plzní Adolfa Loose provází David Vávra (2015), každý v délce přibližně 20 minut; dále tento okruh obsahuje prohlídku expozice Kabinet plzeňské architektury 1874–1939 v bývalém pokoji vychovatelky, kde jsou umístěny čtyři architektonické modely, původní psací stůl architekta Karla Lhoty a expozice o vývoji architektury města s promítáním smyček fotografií.

Prohlídky v Semlerově rezidenci jsou zajišťovány Západočeskou galerií v Plzni ve spolupráci s příspěvkovou organizací Plzeň – TURISMUS a začínají 23. září 2022. Vstupenky jsou již v prodeji na www.semmler.cz nebo www.adolfloosplzen.cz a v informačních centrech Semmlerova rezidence, náměstí Republiky a Paluba Hamburk.

Charakteristika objektu

Objekt na Klatovské třídě 110 je rozdělen do dvou částí; první z nich, která zabírá polovinu celého objektu, tvoří Semmlerův byt. Ten je nejrozsáhlejším ‚loosovským‘ interiérem v Plzni, v němž byl vytvořen vícepodlažní byt s plynulou návazností prostor různých výšek princip tzv. Raumplanu. V druhém křídle bytového domu bylo nově vybudováno informační centrum pro návštěvníky, prostor pro vzdělávací a kulturní programy, depozitář, v němž bude uložena sbírka architektury ZČG, založená v roce 2009, a administrativní zázemí Západočeské galerie v Plzni. V přízemí bude provozována kavárna Café Semmler, která nabídne příjemné posezení návštěvníkům prohlídek i kulturních pořadů. V objektu je dále umístěno Badatelské centrum pro výzkum architektury. Plzeňský kraj a město Plzeň se tak mohou honosit novým turistickým cílem evropského významu, který bude přitahovat návštěvníky z Česka i ze zahraničí.

<https://www.plzensky-kraj.cz/semmlerova-rezidence-se-otevira-verejnosti>